

ESEJ NA DRŽAVNOJ MATURI

Osnovna kompozicija eseja

1. uvod
2. razrada (može imati više odlomaka)
3. zaključak

KAKO POČETI? (1.KORAK)

- Pažljivo pročitati tekst i smjernice (**smjernice = ispitna pitanja; to su rečenice koje nas usmjeravaju; pomoć u interpretaciji; treba ih potkrijepiti podacima, citatima i parafrazama**)
- Podcrtati ključne riječi u smjernicama
- Od ključnih riječi napraviti natuknice (proširiti ključne riječi vlastitim komentarom i znanjem)
- Ispred natuknica staviti redne brojeve
- Grupiramo natuknice u 3 skupine: 1 ili 2 natuknice za uvod, većinu natuknica odredimo za razradu; 1 ili 2 za zaključak
- Ako na neku smjernicu uopće ne znamo dati nikakav odgovor, prećtajmo je

ŠTO DALJE ? (2.KORAK)

- napišimo koncept eseja
- natuknice sada treba šire objasniti
- smjernice treba povezati logički, smisljeno, one se nadovezuju jedna na drugu
- možete dodati i neke novе misli koje će vam dodatno pasti na pamet
- one natuknice koje slabije znate odgovoriti stavite u središnji dio razrade; na početku i na kraju razrade stavite ono što dobro znate
- u uvodu i zaključku obradite one smjernice koje najbolje znate (prvi dojam je jako bitan!, zato trebate na početku ostaviti pozitivan dojam kod ocjenjivača; u zaključku se opet osvrćemo na uvod)
- u razradi može biti više odlomaka, u idealnom slučaju svaki odlomak bi trebao davati odgovor na jednu smjernicu; najviše 2 smjernice u 1 odlomku; svaki odlomak treba grafički izdvojiti (uvući za širinu palca)

KAKO NAPISATI UVOD? (3.KORAK)

- kod interpretativnog i usporedno-raspravljačkog eseja obavezno je u prvom odlomku eseja smjestiti pisca i književno djelo u književnopovijesno razdoblje (lokalizacija teksta) i odrediti temu eseja
- (kod raspravljačkog eseja to nije uvijek moguće učiniti)
- tema je ono o čemu ćemo pisati; ono o čemu govori ulomak iz djela; u smjernicama je vidljiva tema – to je obično najvažnija smjernica
- **4 – 5 rečenica u uvodu :**

2 rečenice : pisac , djelo, književnopovijesno razdoblje i stoljeće, književna vrsta

1 rečenica : tema eseja

1 rečenica : osobni stav prema temi (on je obično vidljiv kod određivanja teme)

Korisne početne fraze za uvod:

- *U ovome eseju namjeravam ...*
- *U ovome će se eseju raspravljati o ...*
- *Ovaj će se esej usredotočiti na ...*
- *U namjeri da povedem raspravu o ... analizirat ću ...*
- *Cilj ovoga eseja je ...*

KAKO NAPISATI RAZRADU? (4.KORAK)

- najvažniji dio eseja
- najduži dio eseja
- **sastoji se od 3 – 5 odlomaka**
- paziti na povezanost odlomaka

Ključne riječi koje služe povezivanju odlomaka

- ističu nešto bitno
- povezuju odlomke
- svaki odlomak treba imati cjelovitu strukturu
- završna rečenica u odlomku ima ključnu riječ koja će se pojaviti u prvoj rečenici sljedećeg odlomka
- završna rečenica u odlomku daje mali zaključak za taj odlomak
- treba postići efekt nadovezivanja
- u planiranju eseja treba smisljeno povezati natuknice pomoću ključnih riječi

Primjer za povezivanje odlomaka pomoću **ključne riječi**

- Esej ima temu iz romana „Zločin i kazna“ : Raskolnikovljeva teorija o pravu na zločin

- Nakon uvoda, prvi odlomak razrade obrađuje smjernicu u kojoj treba predstaviti teoriju:
  - (1.) Raskoljnikov smatra da se ljudi mogu podijeliti u dvije skupine. Jednu skupinu čine „neobični“ ljudi, iznadprosječnih sposobnosti, ljudi koji u svojoj sredini donose nešto novo. Takvi pojedinci su malobrojni, ali donose napredak i boljitak cijelom društvu, pa im je stoga dopušteno počinuti zločin u ime „viših ciljeva“. Drugu skupinu čine „obični“ ljudi, prosječni, koji služe za produžavanje ljudske vrste. Oni neće ostvariti ništa revolucionarno u društvu, te njima nije dozvoljeno uzeti zakon u svoje ruke i počinuti zločin.
  - (2.) Kada je Raskoljnikov počinio zločin ubivši staru lihvaricu i njezinu sestru, mislio je da pripada onim malobrojnim pojedincima kojima bi zločin bio opravdan...

Povezivanje odlomaka pomoću poveznica

- dobro je koristiti poveznice = riječi i fraze koje povezuju; koristimo ih onda kada se dvije misli/dva odlomka ne mogu povezati pomoću ključne riječi
- dobro ih je koristiti pravilno i s mjerom i to na početku odlomka

Dobre poveznice su riječi:

- *Zapravo...*
- *Zbog toga...*
- *Naime...*
- *Konačno...*
- *Tako...*
- *Štoviše, postoji i mogućnost drugačijeg pristupa...*
- *Nadalje...*
- *Nasuprot tome...*
- *Navedeno upućuje na...*
- *S druge strane...*
- *Bez obzira na...*
- *Uzimajući u obzir takvo tumačenje...*
- *Isto tako...*
- *Uza sve navedeno...*

KAKO NAPISATI ZAKLJUČAK? (5.KORAK)

- zaključak je jednako važan kao i uvod
- na početku zaključka treba se kratko osvrnuti na početak(uvod)
- kratko naglasiti najvažnije argumente iz razrade
- u zaključku je dobro razviti određenu osjećajnost (ne patetiku!), iznijeti svoj emotivni stav prema temi
- jako je dobro u zadnjoj rečenici zaključka dati neku novu misao, novo viđenje teme
- 4-5 rečenica
- dobro je završiti u pozitivnom tonu
- **4 – 5 rečenica u zaključku:**

1 rečenica : osvrnuti se na uvod, tj. ponovno naglasiti temu

2 – 3 rečenice: ukratko ponoviti najvažnije misli iz razrade

1 rečenica: možemo dati osobni stav (emotivni, ali ne patetika!), možemo aktualizirati problem, povezati ga s današnjim vremenom i sl., možemo dati i neko novo viđenje teme koje do tada u eseju nismo spomenuli

SAŽETAK

- esej mora imati 3 dijela : uvod, razrada, zaključak
- pažljivo pročitamo tekst i smjernice
- u smjernicama podvučemo ključne riječi
- od ključnih riječi napišemo natuknice
- grupiramo natuknice u 3 grupe
- (naslov se piše samo ako se to traži, i to iz natuknice za uvodni odlomak)
- u uvodu: odrediti temu, smjestiti pisca i djelo u razdoblje, ukoliko je to moguće (lokalizacija); osobni stav
- u razradi: treba odgovoriti na smjernice i svaku smjernicu pobliže objasniti; odlomke povezati smisleno i logički pomoću ključnih riječi i pomoću poveznica; ključna riječ iz jednog odlomka koristi se u drugom odlomku; 3-5 odlomaka; svaki odlomak 4-5 rečenica; u argumentiranju koristiti citate iz teksta i parafraze
- u zaključku: povezati početak i kraj – kratko se osvrnuti na uvod i najvažnije misli iz razrade; završiti u pozitivnom tonu i dati novu misao